

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Demnitatea de Mareșal al Regelui Ferdinand I¹

Prof. Neculai MOGHIOR

În continuare, după rugăciunile de mulțumire lui Dumnezeu, în cadrul unui impresionant ceremonial militar, ministrul de Război, generalul Eremia Grigorescu i-a înmănat Regelui Ferdinand I bastonul de mareșal², (realizat după un proiect al pictorului Costin Petrescu) dând citire următorului document:

„Carte de Mareșal,

Neamul românesc și oștirea au luptat sub Înalta conducere a Măriei Tale, spre a întrupa visul nostru strămoșesc.

Pentru vitejia cu care ai stat dârz în fruntea eroilor de la Carpați, Dobrogea, Cerna, Jiu, Olt, Neajlov, Oituz, Mărășești și Mărăști;

Pentru neclintita credință ce ai avut în biruința planurilor noastre în zilele de grea cumpănă;

Pentru înțeleapta cărmuire a treburilor dinăuntru și din afară din vremea acestui cumplit război;

Pentru dragostea și dreptatea de bun părinte ce ai dovedit prin fapte față de țărănimea obijduită;

Armata Ta, prin mine, smerit sfetnic al Măriei Tale, te roagă pe Tine, cel dintâi domn și stăpânitor de veci al tuturor pământurilor românești, să primești ridicarea la cea mai înaltă treaptă ostășească, care în graiul marilor popoare, nouă prietene și sprijinitoare, se cheamă:

RANG DE MAREȘAL

¹ Neculai Moghior, *Ferdinand I, regele românilor*, 2021

² Regele României, Carol I, a primit pe 7 aprilie 1909 (cu ocazia aniversării a 70 ani), gradul onorific de feldmareșal german din partea prințului moștenitor Wilhelm, delegatul Germaniei la București. Imperiul Rus i-a conferit de asemenea regelui Carol I demnitatea de mareșal al armatei imperiale ruse. Înmânarea efectivă a bastonului de mareșal a fost făcută de către Marele Duce Nicolae Mihailovici, camaradul său din timpul Războiului ruso-turc, pe 28 noiembrie/11 decembrie 1912 în cadrul unei ceremonii solemne care a avut loc la Palatul Regal din București. În istoria ierarhiei militare române, gradul de mareșal apare la 1 decembrie 1918, această demnitate fiind acordată onorific prin citirea cărții de mareșal, în calitatea sa de comandant al Armatei Române, regelui Ferdinand I. În iunie 1930, cele două Camere ale Parlamentului votau instituirea demnității de mareșal. Potrivit legii, demnitatea era onorifică și se conferea generalilor, în gradul de general de corp de armată, ce au condus cu succes operațiunile armatei române în funcția de șef al Marelui Cartier General sau de comandant titular al unei armate.

Duminică, în a 18-a zi a lunii noiembrie (stil vechi) din anul mântuirii 1918, în sfântul lăcaș al Mitropoliei București, cu prilejul reîntoarcerii biruitoare în cetatea de domnie.

*Ministru de Război
General de Corp de Armată, Grigorescu". (61)*

În aceeași zi, seara, în saloanele Palatului Regal a fost oferit un mare dîneu pentru 180 de invitați, respectiv familia regală, membrii guvernului Coandă, generalii români și francezi, membrii delegației bucovinene, ș.a.

Cu acest prilej au fost decorați Iancu Flondor și generalul Henri Berthelot.

Regele Ferdinand I, după ce a adus la cunoștința participanților că, la prânz, la Alba Iulia s-a proclamat unirea Transilvaniei cu România, a rostit următoarea cuvîntare: „*Per aspera ad astra*”, glăsuiește o veche deviză ce cu drept cuvînt se potrivește cu vremurile din urmă. Au trecut doi ani de când copleșiți de forțe mult superioare, am fost siliți să părăsim Capitala țării și o mare și bogată parte a teritoriului nostru în mâinile unui vrăjmaș, care a vrut să ne pedepsească, pentru că am tras sabia împotriva lui, împinși de un ideal ce nu putea fi înfăptuit decât prin luptă și prin sânge.

Am trăit în acest răstimp clipe de mare mulțumire sufletească, când vitejii noștri ostași au ținut piept unui vrăjmaș puternic și trufaș, când pe munții Moldovei și pe malul Siretului au învățat oștile teutone că pe aici nu se trece.

Rămași singuri, în urma evenimentelor de la vecinul nostru (revoluția bolșevică rusă – n.n.), am fost siliți și noi să ne supunem pentru un timp unei forțe mai tari, și a urmat o epocă de durere, de suferințe și de chinuri sufletești pentru Mine și pentru poporul Meu. În aceste timpuri însă am avut o mângâiere din cele mai duioase, care M-a susținut și care a oțelit și inima și mintea Mea spre a fi mereu credincios hotărârii ce luasem în august 1916, că nu voi înceta a mă împotrivi unei situații impuse până ce nu vom căpăta ce era dreptul nostru sfânt, ce era înscris în cartea neamului acesta iubit de Dumnezeu. Mângâierea aceasta și, totodată, un îndemn tare erau iubirea poporului Meu și credința ce împreună cu Mine însuflețeau marea masă a supușilor Mei iubiți în dreptatea cauzei noastre, credință mai tare ca orice vrăjmaș și care biruiește toate obstacolele și deschide ușa unui viitor mai bun.

Prin luptele crâncene, prin vitejia ostașului român, armata a binemeritat de la Patrie, prin demnitatea lui, în zilele de grea încercare, prin încrederea în viitorul Țării, poporul Meu a câștigat stima lumii întregi, iar pentru Mine și pentru Casa Mea a izvorât, din bucuria și din suferințele împărtășite în comun, o legătură care ne-a unit sufletul cu sufletele supușilor Mei, cum mai tare nu se poate îndeplini.

În aceste momente am înțeles inima poporului român, am cunoscut puterea lui de rezistență și toate însușirile lui care i-au permis să-și păstreze naționalitatea în cursul veacurilor, în toate vremurile grele ce soarta îi rezervase. În aceste momente am câștigat convingerea că talpa țării, țăranul român și toți aceia care munciseră și care cu brațul și cu sângele lor apărau pămîntul strămoșesc cu vitejia strămoșească, meritau o sollicitudine deosebită și că împoprietărirea țăranului este răsplata binemeritată pentru jertfele ce a depus pe altarul țării.

Când am luat moștenirea întemeietorului României moderne am făgăduit în fața reprezentanților națiunii că voi fi **un bun român**; cred că Mi-am ținut cuvîntul. Grele au fost timpurile, mari au fost jertfele, dar strălucită este răsplata și astăzi pot spune cu fruntea senină: față de Dumnezeu și față de poporul Meu am conștiința curată.

Per aspera ad astra. După zilele grele de restriște, după luni de grele încercări, a răsărit soarele asupra zilei de bucurie, când putem culege roadele încrederii noastre în noi înșine și în trăinicia neamului românesc. Ceea ce strămoșii noștri au visat, ideea pentru care generațiile trecute au suferit și au muncit, idealul pentru care toată suflarea românească a nădărdit, iar ostașii noștri și-au vărsat sângele, azi a devenit un fapt împlinit.

Azi Marea Românie poate strînge pe toți copiii iarăși la sânul ei. Basarabia și Bucovina, cele două fete răpite, s-au întors una după alta în casa părintească, iar Ardealul, frumosul leagăn al poporului român, de unde au descălecat întâii voievozi ai Țărilor Românești, a votat azi la Alba Iulia unirea cu Regatul Român. Salutînd printre noi pe solii din Țările Românești, care ne-au adus această bună veste, să-mi fie îngăduit să aduc prinosul Meu de adîncă recunoștință poporului Meu și tuturor bărbaților cu iubire de neam, care, cu patriotismul lor cald, cu sfatul lor chibzuit, cu voința lor nestrămutată, ne-au ajutat pe Mine și pe Țară să putem înfăptui visul nostru milenar.

Să unim deci sufletele noastre, să unim toată puterea noastră, închinând toate energiile binelui obștesc, ca să putem face față unui viitor strălucit, care se deschide înaintea privirilor noastre, întemeiat pe baze sănătoase și democratice. Binecuvântarea generațiunilor viitoare va fi răsplata noastră nepieritoare.

*Și acum, în această zi măreață să unim glasurile noastre și să strigăm din adâncul sufletului: **Trăiască scumpa noastră Românie întregită și de-a pururea nedespărțită!**”(62).*

Prin toate cele înfăptuite în acești adevărați ani astrali de suferință, de umilire dar și de glorie eternă, regele Ferdinand I a demonstrat că este „un bun român” și a dovedit că nu a avut nici o clipă de șovăială în nobila misiune de apărare a valorilor naționale și de realizare deplină a dezideratului străbun.

Cu prilejul aceluia prânz de gală, regele Ferdinand I a rostit și un toast special, dedicat aliaților: „Să-mi fie permis ca în această zi de bucurie pentru țara Mea să mă adresez reprezentanților țărilor aliate. Sunt interpretul fidel al poporului Meu exprimând astăzi via Mea recunoștință pentru sprijinul constant și eficient pe care România l-a primit din partea lor, atât în zilele de bucurie cât și în cele de deznădejde.

Dumneavoastră, domnilor ați trăit aceste ore, ne-ați împărtășit sentimentele arătându-ne permanent o sinceră prietenie și o simpatie reconfortantă, care au contribuit la a strânge și mai mult legăturile ce uneau deja țara Mea cu puterile Antantei.

Niciodată România nu va putea uita importanțele servicii ale misiunilor militare ce au creat o fraternitate de arme cu atât mai puternică cu cât a fost cimentată cu sângele nobililor fii ai Franței, care au luptat și au murit pentru o cauză comună, alături de camarazii lor români. Impresionantă rămâne amintirea grijii neprecupețite a medicilor, infirmierilor și infirmierelor franceze, engleze și americane; amintirea lor va rămâne pentru totdeauna în inima celor îngrijiți cu un devotament și eroism admirabil, iar noi ne vom aminti ulterior că un număr mare dintre răniții și bolnavii au fost salvați de acești îngeri ai carității.

Dar recunoștința noastră este îndreptată mai ales spre vitezele armate aliate, care prin victoria lor, în care am crezut ferm întotdeauna, au asigurat triumful dreptului și dreptății, triumf care pentru țara Mea a însemnat unirea tuturor românilor.

Cu aceste sentimente de recunoștință și sinceră prietenie ridic paharul în sănătatea șefilor de state ai țărilor aliate.” (în franceză, în original),(63).

Regele Ferdinand I își îndeplinise cu sacrificiu personal, cu sânguință și demnitate misiunea sa istorică, fapt evidențiat în numeroase evocări, documente și publicații ale vremii. Pentru exemplificare ne vom opri aici, doar asupra articolului intitulat Regele și publicat în gazeta bucureșteană Viitorul, din 19 noiembrie/2 decembrie 1918: „Din ziua în care s-a urcat pe tron, regele a împărțit frățeste cu poporul său nădejdele, credințele și aspirațiile care alcătuiesc de veacuri zestrea sufletului românesc.

A luat sceptrul în vremuri de furtună și le-a ținut piept cu bărbăție, iar în ceasul când cumpăna istorică a rupt echilibrul păcii, deschizând armatelor noastre strâmtorile Carpaților, regele nu și-a măsurat o clipă jertfele, dovedind că e cel dintâi român și cel dintâi soldat, gata să-și sacrifice pentru țara sa totul, nu numai legăturile de familie, prietenii și averea, dar chiar și amintirile.

Măreția hotărâtului său gest a fost răsplătită de dușmanii onoarei și ai dreptului cu insulte de o brutalitate teutonă și amenințări de o vremelnicie germană. Trufia și ura Berlinului au depășit legile războiului, căutând, cu ajutorul aeroplanelor și dirijabilelor imperiale, răzbunare prin crimă împotriva regelui și augstei sale familii.

Kaizerul nu putea ierta lealitatea unui Hohenzollern, care voia să-și ție, cu orice preț, jurământul făcut poporului român și destinelor sale glorioase. Din cauza izbucnirii războiului nostru de hotare, n-a fost suferință pe care Ferdinand cel Leal să n-o cunoască; n-au fost lacrimi, în în țara cotropită, ori durere în Moldova refugiului, care să nu atingă marele său suflet.

În zadar vrăjmașii întreii la număr au voit să sfărâme legăturile solide și firești dintre rege și popor, în zadar s-au folosit întru acest scop nelegiuit de autohtoni slugarnici ori venali, ei n-au putut clinti stâlpii tronului regal, pe care noi îi clădisem în fiecare suflet. Niciodată solidaritatea în suferință n-a atins culmi de o mai epică măreție, rodind speranțe și voințe, care sunt însăși victoria.

Oituzul, Mărăștii și Mărășeștii, Muncelul și Grozeștii sunt mărturia veșnică și grandioasă a biruinței sufletului asupra oșelului. După cum credința în izbândă a sfărâmat tunurile lui Mackensen, tot astfel triumful dreptății a rupt cătușle vechilor hotare.

Basarabia, sfâșiindu-și vâlul de întuneric al unei sclavii de peste o sută de ani, a înălțat steagul învingător de la Mărășești și a proclamat unirea. Cele două milioane de plugari de peste Prut, scăpați de ostașii regelui Ferdinand de stafia țarismului și de furia bolșevică, l-au numit într-un glas Regele țaranilor, salutând astfel marile reforme democratice menite să desăvârșească înfrățirea românilor de pretutindeni.

Bucovina s-a reîntors de asemenea la fâgașul istoric. Sfintele oseminte de la Putna odihnesc de acum sub faldurile tricolorului eliberator, care, de pe acest Ierusalim al vitejiilor românești, trimite pe spinarea vântului porunca dumnezeiască a unirii în văile trezite la libertate ale Transilvaniei. Acolo, pământul dospit cu lacrimi și sânge, în care eroul de la Turda visează de trei sute de ani sorocul întregirii hotarelor trase de el cu sabia, Sfatul Național al ardelenilor hotărăște, tot astăzi, unirea tuturor ținuturilor dintre Tisa și Carpați sub sceptorul regelui nostru sărbătorit.

Triumful românismului este acum slăvit pretutindeni deopotrivă. Sângele generos și viteaz vărsat în brazdele rodnice ale patriei noastre greu încercate a sfințit văzduhurile între Tisa și Mare cu mireasma dumnezeieștii dezrobiri. De aceea, astăzi, când regele tuturor românilor își face intrarea triumfală în Capitala martiră, gândul nostru, al tuturor, se întoarce cu evlavie către morții glorioși, ziditorii noilor hotare și făuritorii României Mari.

Bine te-ai întors, Măria Ta, în metropola românismului! Nu numai inimile și cugetele noastre te binecuvântează, dar și sufletele eroilor căzuți cu cinste la Jiu, la Neajlov, pe Siret ori pe Trotuș, care plutesc acum în văzduhurile libere și senine, te slăvesc din înălțimi și-ți împletesc o nepieritoare cunună de lumină.”(64).

Se încunună astfel cel mai tragic, dar și cel mai înălțător capitol din viața unui monarh, adoptat, la început, dar asimilat, apoi, de întregul popor român în vâltoarea evenimentelor războiului și în contopirea cu idealurile sale.

După câteva zile, joi, 22 noiembrie/5 decembrie 1918, ministrul plenipotențiar al Franței la București, contele de Saint-Aulaire a oferit un dineu de gală în cinstea suveranilor României și a ofițerilor din trupele aliate. Atunci a apărut pentru prima oară în public regele Ferdinand I purtând însemnului gradului de mareșal acordat în timpul ceremoniei de la 1 decembrie 1918.

Cu acest prilej, reprezentantul diplomatic al Franței, care trăise alături de familia regală toate avaturile prin care trecuse România în timpul Primului Război Mondial, a declarat: ”Sire! Țin să vă mulțumesc Majestății Voastre și Majestății Sale Regina că ne-au acordat onoarea și bucuria augustei lor prezențe. Aș voi, de asemenea, să exprim gratitudinea guvernului Republicii pentru primirea caldă și entuziastă ce a fost făcută trupelor franceze de către Majestatea Voastră, ca și din partea armatei și națiunii române. Dar în zadar aș căuta cuvinte ce ar putea fi vrednice. Atât voi spune că, dacă n-aș fi știut de mult că sufletul României se identifică cu cel al Franței, aș fi învățat auzind, pe tot parcursul trupelor noastre, uraganul de aclamațiuni populare și văzând în același timp ochii celor mai încercați ai noștri soldați plini de lacrimi de bucurie, de mândrie și de dragoste. Împreunând în fața Majestății Voastre aceste două tricoloruri ale noastre, aproape la fel și care simbolizează același ideal, acest fapt istoric face și mai frățească încă, dacă se mai poate, alianța pe care o știam deja neuitată, ca și amintirea întemeietorilor ei, soldații francezi, căzuți pe același pământ și pentru aceeași cauză ca și camarazii lor români.

Dacă nu pot uita că cea mai mare onoare a carierei mele este că am semnat pactul care leagă România de Franța, și mai puțin uit că-i vine caracterul lui sacru, nu fiindcă a fost înregistrat cu cerneala diplomaților, ci fiindcă e sfințit cu sângele eroilor noștri. Numele Majestății Voastre va rămâne pe drept alipit de intrarea României în această cruciadă a tuturor națiunilor cu suflet împotriva statelor monstruoase care, neavând suflet niciodată, se prăvălesc îndată ce forța materială li s-a zdrobit.

Posteritatea cea mai depărtată va da slavă vederii limpede și statornice a suveranului care, dezvăluind viitorul României de umbrele trecutului, l-a îngrădit cu durere dar și cu măreție în ziua când, în vâlmășagul luptei uriașe, când tot pământul se cutremura, el, cu o mână care nu tremura, a iscălit decretul de mobilizare al armatei sale. Credința care însoțea atunci pe Majestatea Voastră n-a părăsit-o nici o clipă în cursul groaznicelor încercări. Cei care au trăit acele momente alături de Majestatea Voastră sunt datori s-o mărturisească.

Această credință era atât de puternică încât Majestatea Voastră, întemeind de mai înainte ordinea nouă, care se naște astăzi pretutindeni din triumful desăvârșit al dreptului, a orientat hotărât România pe calea instituțiilor democratice. Prin această intuiție cu atât mai infailibilă, cu cât era mai cu seamă un avânt al sufletului său, Majestatea Voastră mai adaugă la strălucirea domniei și la intimitatea amândorura țărilor noastre, în același timp când ea îndeplinește, dintr-o singură dată, îndoitul ideal al poporului Său: unitatea națională și reforma socială.

Generațiile viitoare o vor binecuvânta în vecie repetând că, sub a Sa domnie, România a întrunit pe toți copiii săi și le-a împărțit razele gloriei și brazdele pământului ei. Gândul tuturor a apucat înainte asociind pe Majestatea Sa regina Maria. Pe vremea lungilor încercări neînchipuite, dar susținute de nădejdi neînfrânte, energia sa suverană și împodobită cu atâtea podoabe, ea cu atât mai comunicativă fiindcă părea lesne, fiind

foarte firească, și cu atât mai binefăcătoare, fiindcă toți o admirau prea mult ca să nu-și uite suferința. Pretutindeni, în tranșeele din linia întâia, la capul contagioșilor, această vrednicie zămbitoare și credință radioasă a fost, în ceasurile întunecoase, un punct luminos și vestitor ca și zorile ale căror amiezi ne încălzesc acum pe deplin.

Sire! În numele guvernului Republicii, urez Majestății Voastre tot atâtea zile lungi și prospere pe cât ziua aceasta este glorioasă și meritată. Și urările ce le facem pentru dinastia și poporul său vor fi ascultate pentru că Majestatea Voastră a legat soarta lor de lucrurile eterne: onoarea, datoria și dreptatea. Ridic paharul meu pentru Majestatea Voastră, pentru Majestatea Sa regina, pentru A.S.Regală prințul moștenitor și pentru întreaga familie regală.!” (65).

În toastul de răspuns, deosebit de impresionat de vorbele alese ale diplomatului francez, regele Ferdinand I a spus: ”Domnule Ministru, vă mulțumesc din adâncul inimii, în numele Meu și al Reginei, pentru cuvintele pline de atât amabilitate pe care ni le-ați adresat acum; simt o mare bucurie să vă pot spune cât de multă plăcere îmi face să Mă aflu aici în mijlocul prietenilor francezi.

Când, acum doi ani, Mi-am scos sabia pentru realizarea unui ideal recunoscut ca legitim de puterile di Antantă, am urmat simțământul aproape unanim al poporului Meu, care nu admitea lupta decât alături de națiuni către care îl purta credința, rațiunea și inima.

Ați trezit în Mine amintiri pline de bucurie pentru poporul Meu și de glorie pentru armata Mea. Suntem mândri că brațele vitejilor noștri ostași au oprit înaintarea celor care ne-au invadat pământul, iar această mândrie este cu atât mai mare cu cât simțim că pentru rezistența noastră îndârjită, ce a atras asupra noastră atacurile unui număr considerabil de divizii dușmane, am putut servi ca aliați fideli armatele viteze care luptau pe frontul francez. Acestor zile de glorie le-a urmat, pentru țara Mea, o epocă de suferință și de încercări în cursul căreia am fost constrânși să așteptăm cu arma la picior, dar în care am păstrat în inimile noastre încrederea în aliații noștri și speranța fierbinte de reîncepere a luptei.

Cu cât această așteptare a fost mai lungă și dureroasă, cu atât bucuria a fost mai mare, atunci când evenimentele ne-au permis să reluăm planul alături de prietenii noștri; de asemenea, entuziasmul întregii populații a Capitalei, manifestat ieri la vederea bravilor soldați aliați și a celor două tricoloruri fluturând unul lângă altul, era expresia unei fervori unanime atât de multă vreme înăbușită în inimile noastre, era salutul recunoscător de la sufletul român spre sufletul iubit francez. Bucuria ne-a fost și mai mare văzându-l în fruntea trupelor aliate pe generalul Berthelot, Berthelot al nostru, fiindcă este și al nostru, cât și pentru prietenia pe care a dovedit-o neîncetat pentru țara Mea.

Ca interpret al acestor sentimente ridic paharul în sănătatea Domnului Președinte al Republicii și în onoarea Franței și a glorioasei sale armate.

În fine, ridic paharul în onoarea dumneavoastră, Domnule Ministru; inima dumneavoastră a fost în toate ocaziile inspiratoarea și sfătuitoarea cuvintelor și actelor dumneavoastră, iar serviciile pe care le-ați adus cauzei române vor rămâne totdeauna prezente în inimile și amintirea noastră”. (66).

Se cuvine a fi remarcat faptul că, în această atmosferă de bucurie și entuziasm patriotic, a fost făcută și prima propunere pentru realizarea Arcului de Triumf. Astfel, în ziarul Dacia din 27 noiembrie/10 decembrie 1918, sub titlul ”O sfântă datorie” era publicat apelul scriitorilor Alexandru Vlahuță și Ion Alexandru Brătescu-Voinești: ”Socotind că suntem ecoul dorinței firești a oricărui român, propunem ca în Piața Victoriei, pe unde a intrat în capitala țării întâiul rege al tuturor românilor, să se ridice un arc de triumf, monument nepieritor, care să vorbească tuturor generațiilor viitoare de îndeplinirea visului secular al neamului nostru. Dorim un monument măreț, în care să fie eternizate marea bucurie a izbândeii, precum și îndelungatele suferințe și jertfe care au dus la această izbândă. Nu se poate aștepta numai de la stat împlinirea tuturor îndatoririlor cerute de vreme – cu atât mai puțin acum când toată opera de reparație și de reconstruire îi impune atâtea cheltuieli –; dar n-ar fi bine ca opera aceasta să fie făcută de stat. Această simbolizare a împlinirii dorului unui neam întreg trebuie să izvorască din sufletul fiecărui român, fără îndemnul stăpânirii”. (67).

Note

61.Neculai Moghior, Didi Miler, *Credință și glorie. Generalul Eremia Grigorescu. Mărturii documentare*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2006, pp. 156-157.

62.*Cuvântări de Ferdinand I, regele României, 1899-1922*, Fundația culturală ”Principele Carol”, București, 1922, pp. 123-126.

63.xxx- Ferdinand I- *Cuvânt pentru întregirea neamului....* op. cit. Doc. 64.

64.Neculai Moghior-Dana Irina Voicu, *Ferdinand I-regele întregitor de țară*, București, Editura Militară, 2011, p. 20.

65. Col. Dr. Vasile Bianu,...op. cit., p.152.

66. *Cuvântări de Ferdinand I, regele României...* op. cit., pp. 175-176.

67. xxx-Ferdinand I văzut de contemporanii săi...op. cit., pp. 202-203.